

КАФЕДРА ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МУЗИКИ ТА МУЗИЧНОЇ ФОЛЬКЛОРИСТИКИ

Новітні тенденції в українській композиторській творчості ХХ-ХХІ ст..

Освітній ступінь: Магістр

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво
026 Сценічне мистецтво

Курс	2
семестр	3,4

Освітньо-наукові програми: «Фортепіано», «Скрипка», «Оркестрово-струнні інструменти: «Альт», «Віолончель», «Оркестрово-струнні інструменти: «Арфа», «Контрабас», «Оркестрові духові та ударні інструменти: «Флейта», «Гобой», «Кларнет», «Фагот», «Саксофон», «Валторна», «Труба», «Тромбон», «Туба», «Ударні інструменти», «Баян», «Акордеон», «Бандура», «Народні інструменти: «Балалайка», «Гітара», «Домра», «Цимбали», «Хорове диригування», «Оперно-симфонічне диригування», «Музична режисура»,

ECTS	7
Години	210
Лекції/ семінари	34/34
Самостійна робота	142

Статус

Обов'язкова: «Фортепіано», «Народні інструменти», «Бандура», «Камерний спів»

Вибіркова: «Скрипка», «Струнно-смичкові інструменти: Альт, Віолончель, Арфа, Контрабас», «Оркестрові духові та ударні інструменти», «Баян, акордеон», «Оперний спів», «Хорове диригування», «Оперно-симфонічне диригування», «Музична режисура»

Семестровий контроль

Залік

Інформація про викладача

ПІБ	Дерев'янченко Олена Олександрівна кандидат мистецтвознавства, доцент
Профіль викладача	https://orcid.org/0000-0001-9498-5004F-2431-2018 https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&user=B8AXr48AAAAJ
e-mail	ederevyanchenko2015@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни

Метою курсу є висвітлення творчості представників сучасних композиторських шкіл України періоду Незалежності в контексті провідних жанрових та естетико-стильових тенденцій розвитку світового музичного мистецтва.

Основними завданнями дисципліни є:

- усвідомити соціокультурні та естетико-стильові засади сучасного періоду розвитку української музичної культури;
- виявити характерні риси естетики та поезики окремих жанрових або стильових систем творчості;
- проаналізувати показові для розвитку певного жанру або естетико-стильової тенденції музичні твори;
- охарактеризувати творчість провідних митців сучасності різних композиторських шкіл України;
- створити об'єктивну картину розвитку української музики в пострадянський період в контексті світового музичного мистецтва кінця XX – XXI століття.

Вимоги до знань та вмінь. Студент повинен:

знати:

- основні тенденції жанрового та естетико-стильового розвитку українського музичного мистецтва періоду Незалежності, історичний та соціо-культурний контекст їх функціонування;
- особливості розвитку провідних жанрів українського музичного мистецтва кінця XX – XXI століття;
- творчість провідних композиторів та специфіку відтворення певної жанрової та естетико-стильової тенденції в творчості митця;
- передбачені програмою музичні твори різних жанрів, створені представниками різних композиторських шкіл України.

вміти:

- визначити основні тенденції жанрового та естетико-стильового розвитку українського музичного мистецтва пострадянського періоду; навести художні приклади, що їх демонструють;
- проводити паралелі розвитку українського та світового музичного мистецтва, аналогії з розвитком інших видів українського мистецтва;
- висвітлити історичне підґрунтя, прослідкувати генезис формування певних жанрових та естетико-стильових тенденцій;
- назвати та охарактеризувати типологічні різновиди провідних жанрів українського музичного мистецтва кінця XX – XXI століття;
- виявити особливості естетики та стилю творчості видатних представників сучасної української музичної культури;
- проаналізувати сучасний музичний твір з точки зору художньої концепції, композиції, драматургії, рис стилістики; оцінити його естетико-художні якості;
- адекватно розуміти та використовувати термінологію й аналітичний інструментарій сучасних мистецтвознавчих студій.

Добір музичних творів для ознайомлення та аналізу зумовлений прагненням висвітлити творчість представників різних композиторських шкіл України та основні тенденції жанрового й стильового розвитку, рівнем художності самих творів та мірою доступності фоно-, відео- і нотографічних джерел. Списки музичних творів та музикознавчої літератури можуть змінюватись відповідно до конкретних умов ведення курсу, залежно від спеціалізації.

ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

СПЕЦІАЛЬНІ (ФАХОВІ, ПРЕДМЕТНІ) КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність створювати та реалізовувати власні художні концепції в галузі сценічного мистецтва.

2. Здатність до комплексного оперування специфічною системою виражальних засобів (пластично-зображальними, звуковими, акторсько-виконавськими, монтажно-композиційними, сценарно-драматургічними тощо) при створенні та виробництві сценічного твору.
3. Здатність до публічної презентації результатів творчої (інтелектуальної) діяльності з метою популяризації українського й світового сценічного мистецтва.
4. Здатність до розуміння та комплексного оцінювання фундаментальних засад культурно-мистецьких процесів.
5. Здатність до ефективної комунікації у творчому колективі під час організації, реалізації та презентації сценічного твору.
6. Здатність брати участь у фахових дискусіях із питань історії сценічного мистецтва, актуального стану та тенденцій його розвитку.
7. Здатність до організації сценічних проєктів, фестивалів та мистецьких заходів.
8. Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід різноманітними шляхами й засобами.
9. Вміння застосовувати знання з педагогіки у навчально-виховному процесі у закладах вищої освіти.
10. Вміння планувати та здійснювати наукові дослідження, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

ЗАГАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу на основі сформованої системи знань, уявлень, інтересів.
2. Здатність застосовувати фундаментальні знання у практичних ситуаціях.
3. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
4. Здатність оперувати новітніми інформаційними та цифровими технологіями у галузі культури і мистецтва.
5. Здатність бути критичним і самокритичним.
6. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
7. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.
8. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
9. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

1. Володіти професійними навичками зі створення продуктів сценічного мистецтва.
2. Відтворювати власну художню концепцію в творах сценічного мистецтва.
3. Здійснювати аналіз стилів та напрямів у мистецтві.
4. Вести фахову дискусію іноземною мовою.
5. Застосовувати інформаційні технології у професійній діяльності.
6. Виявляти, ставити та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання в процесі реалізації сценічного твору.
7. Оперувати системою виражальних засобів (пластично-зображальних, звукових, акторсько-виконавських, монтажно-композиційних, сценарно-драматургічних) при створенні та реалізації сценічного твору.
8. Аналізувати художній твір із метою його сценічної інтерпретації.
9. Обирати художні засоби, необхідні для реалізації задуму сценічного твору (проєкту).
10. Володіти термінологією сценічного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.
11. Здійснювати педагогічну діяльність у сфері сценічного мистецтва.
12. Планувати та здійснювати наукові дослідження у сфері культури та мистецтва, готувати результати наукової роботи до оприлюднення.

Перелік тем

Тема 1. Вступ до курсу. Світоглядні та соціокультурні чинники розвитку української музичної культури кін. XX – XXI ст.

Тема 2. Загальна характеристика тенденцій жанрового та стильового розвитку.

Тема 3. Жанрово-стильова панорама творчості сучасних київських композиторів.

Тема 4. Історичні та соціокультурні аспекти розвитку львівської композиторської школи.

Тема 5. Жанрово-стильова панорама творчості сучасних львівських композиторів.

Тема 6. Історичні та соціокультурні аспекти розвитку одеської композиторської школи

Тема 7. Жанрово-стильова панорама творчості сучасних одеських композиторів.

Тема 8. Історичні та соціокультурні аспекти розвитку харківської композиторської школи.

Тема 9. Жанрово-стильова панорама творчості сучасних харківських композиторів.

Тема 10. Музика композиторів Донеччини.

Тема 11. Музика композиторів Дніпропетровщини.

Тема 12. Музика композиторів Криму.

Форми та технології навчання

Теоретичне лекційне навчання, семінарські заняття та самостійна робота.

Навчальні ресурси

Усі необхідні для вивчення навчальної дисципліни основні та додаткові матеріали надсилаються у відповідну групу Viber.

Система оцінювання

№ з/п	Контрольний захід оцінювання	Всього %
1.	Участь у обговореннях та доповнення на семінарах	15
2.	Конспект першоджерел, що допомагають глибше зрозуміти тему / есе на тему	15
3.	Презентація досліджень за обраною тематикою	15
4.	Відвідування лекцій	5
5.	Залік	50
	Всього	100

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості студентів з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь студентів у міжнародних та вітчизняних конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, відвідування культурно-мистецьких заходів.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Берегова О. М. Інтеграційні процеси в музичній культурі України XX – XXI ст.: монографія . Київ : Інститут культурології НАМ України, 2013. 232 с.

2. Берегова О. М. Тенденції постмодернізму в українській камерній музиці 80–90-х рр. XX сторіччя : монографія. Київ, 1999. 140 с.

3. Вербицька-Шокот І. В. Жанр реквієму в хорівій творчості українських композиторів порубіжжя тисячоліть: автореф. дис. ... канд. мист. : спец. 17.00.03. Харків, 2007. 17 с.
4. Герасимова-Персидська Н. О. Нове в музичному хронотопі кінця тисячоліття // Українське музикознавство. Вип. 28. Київ, 1998. С. 32–39.
5. Гриця С. Й. Леся Дичко в житті і творчості. Дрогобич : Посвіт, 2012. 272 с.
6. Драч І. С. Харківська композиторська школа : доля і позиція в культурі URL: <http://jgreenlamp.narod.ru/charc.htm>.
7. Драч І. С. Композитор Віталій Губаренко: формула індивідуальності : монографія. Суми : СДПУ ім. А. С. Макаренка, 2002. 228 с.
8. Загайкевич А. Л. Українська електронна музика: практика дослідження // Музика в інформаційному суспільстві. Київ, 2008. С. 39–62.
9. Заранський В. І. Український скрипковий концерт : навч. посіб. Львів : Сполом, 2003. 222 с.
10. Зінкевич Є. С. Час «Х» української симфонії// MUNDUS MUSICAE. Тексти та контексти: Вибрані статті. Київ, 2007. С. 352–360.
11. Зінкевич Є. С. Про сьогодні, про колишнє розмірковує Євген Станкович у розмовах у Оленою Зінкевич. Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2012. 312 с.
12. Зінкевич Є. С. Пам'ять про час, що зникає. Сторінки музичного літопису. Київ : Нора-принт, 2005. 240 с.
13. Зінкевич Є. С. Сакральні мотиви у сучасній творчості // MUNDUS MUSICAE. Тексти та контексти: обрані статті. К. : ТОВ «Задруга», 2007. С. 43–551.
14. Зінкевич Є. С. Симфонічні гіперболи. Про музику Євгена Станковича. Ужгород : Ліра, 2002. 208 с.
15. Кияновська Л. О. Галицька музична культура XIX–XX ст. : навчал. посібник. Чернівці : Книги–XXI, 2007. 424 с.
16. Кияновська Л. О. Мирослав Скорик: людина і митець : монографія. Львів, 2008. 588 с.
17. Кияновська Л. О. Портрет сучасника в інтер'єрі постмодернізму (спроба естетико-аналітичних студій над творчістю Віктора Камінського) // Українське музикознавство. Вип. 30. Київ, 2001. С. 156–169.
18. Кияновська Л. О. Сад пісень Івана Карабиця : монографія. Київ : ДУХ І ЛІТЕРА, 2017. 288 с.
19. Кияновська Л. О. Соціокультурна парадигма Львівської композиторської школи // Музика в просторі сучасності : Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 68. Київ, 2007. С. 38–47.
20. Кияновська Л. О. Сучасний львівський неоромантизм ... (афористичні міркування про дух сучаної галицької музики) // Арт-Лайн. 1997. № 4–5. С. 12–14.
21. Кияновська Л. О. Українська музична культура : навчал. посібник. 4-те вид. Львів : «Тріада плюс», 2009. 356 с.
22. Кияновська Л. О. Який сьогодні стиль на дворі? // Науковий вісник НМАУ. Вип. 119: Наукові діалоги з Н. О. Герасимовою-Персидською. Київ, 2017. С. 65–90.
23. Козаренко О. Феномен української національної музичної мови . Львів : Наукове товариство ім. Т. Шевченка, 2000. 285 с.
24. Коменда О. «П'єро подарував мені Київ, а Дон Жуана вже Львів» : ескіз до творчого портрету Олександра Козаренка // Музикознавчі студії ін-ту мистецтв Східноєвропейського нац. ун-ту ім. Лесі Українки та НМАУ імені П. І. Чайковського. Вип. 13. Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки, 2014. С. 13–38.
25. Коменда О. Універсальна творча особистість Олександра Козаренка // Музикознавчі студії ін-ту мистецтв Східноєвропейського нац. ун-ту ім. Лесі Українки та НМАУ імені П. І. Чайковського. Вип. 14. Луцьк : СЛУ ім. Лесі Українки, 2014. С. 13–28.
26. Комлікова А. В. Українська рок-опера: традиції та аспекти розвитку : автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03. Київ, 2016. 18 с.
27. Корній Л. П., Сютя Б. О. Українська музична культура. Погляд крізь віки. Київ : Муз. Україна, 2014. 592 с.
28. Кравченко А. І. Культурологічні виміри камерно-інструментального мистецтва Одеси (кінець XX – початок XXI століть) : монографія. Київ : НАКККіМ, 2015. 216 с.
29. Леся Дичко: грані творчості : Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 19. Кн. 3. Київ, 2002. 156 с.
30. Мануляк О. М. Сакральна творчість львівських композиторів кінця XX початку XXI ст. у контексті провідних тенденцій сучасної релігійної музики : автореф. дис. ... канд. мист. : спец. 17.00.03. Львів, 2009. 20 с.
31. Мирослав Скорик: Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 10. Київ, 2000. 147 с.
32. Мізітова А. А. Звукові шляхи нового покоління харківських композиторів // Вісник Харківської державної академії дизайну і мистецтв. 2005. № 10. С. 39–59.
33. Музика в просторі сучасності: друга половина XX початок XXI століття : Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 68. Київ, 2007. 244 с.
34. Муха А. І. Композитори України та української діаспори : довідник. Київ : Муз. Україна, 2004. 352 с.
35. Приходько О. В. Хорова музика а cappella другої половини XX– початку XXI ст: теоретичне осмислення і виконавські підходи : монографія. Київ : НМАУ імені П. І. Чайковського, 2019. 255 с.
36. Розенберг Р. Л. Одеська композиторська школа. Одеса : Астропринт, 2013. 328 с.

37. Северинова М. Ю. Архетипи в культурі у проєкції на творчість сучасних українських композиторів : монографія. Київ : НАКККіМ, 2013. 300 с.
38. Северинова М. Ю. Художньо-світоглядні традиції у творчості українських композиторів 80–90-х років ХХ ст. : автореф. дис ... канд. мист. : спец. 17.00.01. Київ, 2002. 20 с.
39. Сидоренко Л. В. Тенденції розвитку камерних вокально-інструментальних жанрів у творчості композиторів України та Польщі останньої третини ХХ – початку ХХІ століть (на матеріалі Львівської та Катовіцької шкіл) : автореф. дис. ... канд. мист. / Спец. 17.00.03. Львів, 2009. 16 с.
40. Сікорська І. М. Здобутки та проблеми музичного життя України 90-х рр. ХХ ст. // Музика. 2002. № 1–2. С. 2–6.
41. Сікорська І. М. Українська опера 1989–2005 рр. : феномен чи фантом? // Музична україністика : сучасний вимір : зб. наук. ст. Вип. 2. Київ – Івано-Франківськ, 2008. С. 199–207.
42. Станіславська К. І. Мистецько-видовищні форми сучасної культури: монографія. Київ : НАКККіМ, 2016. 352 с.
43. Сучасні композитори України довідник сучасних композиторів України / кер. проєкту К. Цепколенко, ред.-упор. О. Перепелиця, Ю. Семенов. Вип. 1. Одеса, 2002. 112 с.
44. Сюта Б. О. Електронна музика // Українська музична енциклопедія. Т. 2. Київ : Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, 2008. С. 17–19.
45. Сюта Б. Інтертекстуальність та проблеми стилю і форми в українській музиці постмодернізму // Студії мистецтвознавчі. Число 2. Театр. Музика. Кіно. Київ, 2002. С. 17–27.
46. Сюта Б. О. Проблеми організації художньої цілісності в українській музиці другої половини ХХ століття : монографія. Київ, 2004. 120 с.
47. Тукова І. Г. Музика та природознавство. Взаємодія світів в умонастроях епох ХVІІ– початок ХХІ століття. Харків : «Акта», 2021. 456 с.
48. Ущипівська О. М. Культурно-мистецьке життя Донеччини (кінець ХІХ –початок ХХІ ст.) : монографія. К. : Вид. ПАРАПАН, 2011. 480 с.
49. Чекан Ю. І. Інтонаційний образ світу : монографія. Київ : Логос, 2009. 227 с.
50. Щетинський О. Лінії – перехрестя – акценти. Композитор Леонід Грабовський : бесіди, статті, матеріали. Харків : «Акта», 2017. 780 с.

Додаткова література

1. Александрова Н.К. Літургична музика як жанрово-стильовий феномен в творчості вітчизняних композиторів кінця ХХ - початку ХХІ століття: автореф. дис... канд. мистецтвознав. / спец. 17.00.03 Муз.мистецтво. Одеса, 2008. 16 с.
2. Афоніна О. С. Сучасна українська музика у вимірах європоцентризму : монографія. К. : НАКККіМ, 2012. 163 с.
3. Бабенко О. С. Хорова творчість Валентина Бібіка: жанрова парадигма та риси індивідуального стилю: автореф. дис. канд. мистецтвознавства. Харків, 2021. 17 с.
4. Баланко О. М. Українська камерно-вокальна музика кінця ХХ – початку ХХІ ст. як виконавський феномен : автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Одеса, 2017. 19 с.
5. Бардашевська Я. М. Образно-семантичні засади хорової творчості Віктора Степурка (на матеріалі хорів а cappella) : автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Одеса, 2017. 18 с.
6. Бенч О. Фольклорні архетипи у хоровій творчості Ганни Гаврилець. URL : http://knmau.com.ua/naukoviy_visnik/075/pdf/08.pdf.
7. Біла К. С. Жанрово-стильова модель інструментального концерту та концепційні засади композиторської творчості (на прикладі творів Л. М. Колодуба) : монографія. Київ; Ніжин : видавець ПП Лисенко М. М., 2010. 140 с.
8. Білоусова С. В. Донецька школа домрового виконавства: етапи розвитку, методологічні засади, регіональна складова репертуару : автореф. дис.. канд. мистецтвознавства. Київ, 2021. 19 с.
9. Бондар Є. М. Художньо-стильовий синтез як феномен сучасної хорової творчості. Одеса : Астропринт, 2019. 388 с.
10. Бондар С. Музична шевченкіана у творчості сучасних харківських композиторів // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 42. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2015. С. 279–288.
11. Вакула Н. О. Інструментальні концерти львівських композиторів у ментальному просторі Галичини (1970–2000 рр.) : автореф. дис. канд. мистецтвознавства / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Львів, 2007. 19 с.
12. Варакута М. І. Жанр хорової мініатюри в сучасній українській музиці (на прикладі творчості В. Зубицького) : автореф. дис. канд. мистецтвознавства / спец. 17.00.03. Музичне мистецтво Одеса: ОДМА ім. А. В. Нежданової, 2011. 17 с.

13. Варнавська В. В., Філатова Т. В. Духовна музика в контексті художніх пошуків композиторів Донбасу : нариси до творчого портрету М. Шука // Музичне мистецтво Донбасу: вчора, сьогодні, завтра. Київ; Донецьк, 2001. С. 89–96.
14. Вербицька-Шокот І. В. Жанр реквієму в хорівій творчості українських композиторів порубіжжя тисячоліть: автореф. дис. ... канд. мист. : спец. 17.00.03. Харків, 2007. 17 с.
15. Гармель О.В. Феномен «чужого» тексту в сучасній музиці. Аспект неоміфологічних інтенцій художнього мислення: автореф. дис... канд. мистецтвознав.: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2005. 19 с.
16. Гарькава І. О. Християнська тематика у творчості Ю. Іщенка. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mz_2018_34_35.
17. Гоблик А. Музичні твори «Аве Марія»: жанрово-стильовий аспект : автореферат дис. ... канд. мист. Львів, 2016. 18 с.
18. Гончаров А. О. Неофольклористичні тенденції у баянній творчості В.Зубицького: автореф. дис.. канд. мист. / спец. 17.00.03. Музичне мистецтво. Київ, 2006. 19 с.
19. Горохівська С. Інструментальний театр у творчості українських композиторів (В. Рунчака, С. Зажитька, М. Шоренкова) // Українське музикознавство. Вип. 37. Київ : НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2011. С. 189–204.
20. Гречуха Н. Г. Неоміфологічні тенденції в хоровому мистецтві України 80-90-х років ХХ ст. : автореф. дис. ...канд. мист. : спец. 17.00.01. Київ, 2007. 20 с.
21. Гуменюк Т. К. Постмодернізм як транскультурний феномен. Естетичний аналіз. Київ, 2002. 395 с.
22. Гуркова О. М. Творчість І. Карабиця в контексті жанрово-стильових тенденцій в українській музиці останньої третини ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2016. 18 с.
23. Гусарчук Т. В. «Духовний концерт» Мирослава Скорика: концепційна трансгресія та її інтонаційне втілення // Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 86. К., 2013. С. 419–436.
24. Дерев'янченко О. О. Молоді музиканти Донеччини Великому Кобзареві // Музика. 2014. № 3–4. С. 40–41.
25. Дерев'янченко О. О. Філософсько-трагедійна складова художньої концепції опери «Мойсей» Мирослава Скорика // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 133 : Історія музики: проблеми, процеси, персоналії. Київ, 2022. С. 160–176.
26. Дерев'янченко О. О. Шевченківська тема в творчості донецьких композиторів // VIII Міжнародний конгрес українців. Мистецтвознавство. Культурологія : зб. наук. ст. / голов. ред. Г. Скрипник; НАН України ; МАУ ; ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2017. С. 70–83.
27. Дерев'янченко О. О., Овчинникова Г. А. Опера «Мойсей» М. Скорика в контексті національних та західноєвропейських традицій // Музичне мистецтво. Вип. 12. Донецьк; Львів : Юго-Восток, 2012. С. 164–174.
28. Дімініяца О. Гротеск у камерній кантаті «Геро мертвопеллюе» О. Козаренка // Музична україністика : сучасний вимір. Вип. 6 : на пошану М. Гордійчуку. Київ, 2011. С. 244–250.
29. Довгаленко Н. Українська музика ХХ століття : нариси. Одеса : Астропринт, 2009. 120 с.
30. Завгородня Г. Ораторія Олександра Козаренка «Страсті Господа нашого Ісуса Христа» у контексті традиції духовної музики // Музична україністика : сучасний вимір. Вип. 2. Київ; Івано-Франківськ : Видавець Третяк І. Я., 2008. С. 232–238.
31. Заверуха О. Л. Сучасне хорове письмо: генеза та функціонування (на матеріалі творчості українських композиторів кінця ХХ – початку ХХІ століть) : автореф. дис. ... канд. мист.: спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / Харків. нац. ун-т мистецтв ім. І. П. Котляревського. Харків, 2014. 20 с.
32. Заверуха О. Філософський концептуалізм творчості В. Мужчиля // Когнітивне музикознавство : Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 40. Харків, 2014. С. 356–368.
33. Зуб Г. Специфіка роботи концертмейстера над партитурою опери О. Щетинського «Благовіщення» // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 20. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2007. С. 191–197.
34. Іванніков Т. П. Гітарне мистецтво ХХ століття як феномен творчості. Кам'янець-Подільський : Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2018. 392 с.
35. Калениченко А. М. Музична нео- і пост стилістика : спроба систематизації // Музична україністика: сучасний вимір : Вип. 1. Київ, 2005. С. 106–116.
36. Каменєва А. С. Хорова творчість Михайла Шука як духовний універсум: дис. ... канд. мистецтвознавства. Харків, 2020. 220 с.
37. Камінський В. Є. Електронна та комп'ютерна музика : навч. посіб. Львів : Сполом, 2001. 212 с.
38. Каплієнко-Ілюк Ю. В. Музичне мистецтво Буковини. Стильові парадигми композиторської творчості ХІХ–ХХІ ст. : монографія. Чернівці : Букрек, 2020. 504 с.
39. Кириленко Я. О. Тенденції розвитку українського хорового концерту 1980–2010 років : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства. Харків, 2012. 17 с.
40. Кияновська Л. О. Камерність в індивідуальних трансформаціях творчості В. Камінського // Камерно-інструментальний ансамбль : історія, теорія, практика : наук. збірки ЛНМА імені М. В. Лисенка. Львів, 2015. С. 21–27.

41. Кияновська Л. О. Портрет сучасника в інтер'єрі постмодернізму (спроба естетико-аналітичних студій над творчістю Віктора Камінського) // Українське музикознавство. Вип. 30. КИЇВ, 2001. С. 156–169.
42. Коменда О. Жанрово-інтонаційні джерела тематизму Олександра Козаренка: процес формування творчої індивідуальності // Музикознавчі студії ін-ту мистецтв Волинського нац. ун-ту ім. Лесі Українки та Нац. муз. академії ім. П.І. Чайковського. Вип. 9. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки. 2012. С. 201–231.
43. Комлікова А. Українська рок-опера: традиції та аспекти розвитку: дис. ... канд. мист. Київ, 2016. 183 с.
44. Композитор Олександр Некрасов: зб. ст. Донецьк : ТОВ «Юго-Восток, Лтд», 2007. 198 с.
45. Корчова О.О. Нова опера Є. Станковича: досвід перших виконань. URL : <http://www.stankovych.org.ua/ru/news/104.html>.
46. Крамаренко О. Б. Духовна хорово творчість Є.Станковича у контексті сучасного історико-культурного процесу // Вісник національної академії керівних кадрів культури і мистецтв. Вип. 1. Київ, 2013. С. 195–198.
47. Крамаренко О. Б. Необарокова символіка у хоровій творчості Є.Станковича (на прикладі творів кінця ХХ – початку ХХІ ст.) // Українське музикознавство: Науково-методичний збірник. Вип. 37. Київ, 2011. С.145-155.
48. Кривицька Т. До проблеми сучасного композиторського трактування літургічного циклу (на прикладі літургії св. Іоанна Золотоустого О. Козаренка В. Камінського // Музикознавчі студії : Наукові збірники ЛДМА ім. М. В Лисенка. Вип. 16. Львів: СПОЛОН, 2007. С. 125–135.
49. Кримський С. Б. Заклики духовності ХХІ століття: Із циклу щорічних пам'ятних лекцій ім. А. Оленської-Петришин. К. : Києво-Могилянська академія, 2003. 32 с.
50. Кримський С. Б. Запити філософських смислів. К. : ПАРАПАН, 2003. 239 с.
51. Кулик В. Творчість І. Щербакова 90-х років: художня концепція та специфіка індивідуально-стильових пошуків : магістерська робота / Нац. муз. акад. України ім. П. І. Чайковського; каф. історії української музики; наук. кер. О. Г. Таранченко К., 2001. 76 с.
52. Купіна Д. Д. Європейські жанрові традиції в українській органній музиці (друга половина ХХ – початок ХХІ століття) : монографія. Дніпро : Ліра, 2020.192 с.
53. Кушнірук О. П. Прояви мінімалізму у доробку Олександра Гугеля // Студії мистецтвознавчі. Число 2. Театр. Музика. Кіно. Київ, 2005. С. 103–107.
54. Кушнірук О. П. Рецепція мінімалізму у творчому доробку Олександра Щетинського. URL : <https://www.google.com.ua/webhp?sourceid=chrome-instant&ion=1&esprv=2&>.
55. Лаврова З. Драматургія ораторії Ю. Ланюка «Скорбна мати». URL: http://irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?
56. Лащенко А. П. З історії київської хорової школи. К. : Муз. Україна, 2007. 197 с.
57. Личкова В. А. Філософія етнокультури. Теоретико-методологічні та естетичні аспекти історії української культури. К. : Вид. ПАРАПАН, 2011. 196 с.
58. Лісняк І. М. Академічне бандурне мистецтво кін. ХХ – поч. ХХІ ст. як відображення провідних тенденцій розвитку сучасної української музичної культури : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства : спец. 17.00.03. Музичне мистецтво; ІМФЕ імені М. Т. Рильського. Київ, 2017. 24 с.
59. Максименко М. Своєрідність концептуалізації перформансу в творчості провідних українських композиторів // Музичне мистецтво і культура : Науковий вісник ОДМА імені А.В. Нежданової Вип. 8. Кн. 1. Одеса, 2007. С. 61–72.
60. Мануляк О. М. Літургійна творчість сучасних львівських композиторів: пріоритети жанру, трансформація традиції // Науковий вісник Національної музичної академії України ім. П. І. Чайковського. Вип. 81: Жанр як категорія музичної творчості. К.: НМАУ ім. П. І. Чайковського, 2009. С. 124–133.
61. Манько С. Мюзікл і рок-опера в українському соціокультурному просторі // Культура України. 2012. Вип. 39. URL: <http://www.ic.ac.kharkov. ua/RIO/kultura39/35.pdf>.
62. Мартинюк Т. Сучасні композитори Запоріжжя (професійна музична культура Південного Сходу) // Наукові записки Тернопільського ун-ту ім. В. Гнатюка. 2000. № 1 (4). С. 48–52.
63. Мельник Л. О., Кияновська Л. О. Віктор Камінський: творчий портрет // Мистецтвознавчі записки. Вип. 10. К., 2006. С. 193–197.
64. Мізітова А. А. Нотатки про оперу А. Щетинського «Благовіщення»// Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 8. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2002. С. 150–159.
65. Міжнародний музичний фестиваль «Київ музик Фест» 1990–1999: матеріали преси, фотодокументи, програми. К. : Центрмузінформ, 1999. 270 с.
66. Музичне мистецтво Донбасу: вчора, сьогодні, завтра : зб ст. Київ – Донецьк, 2001. 148 с.
67. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 10: Мирослав Скорик. КИЇВ, 2000. 147 с.
68. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 19. Кн. 3: Леся Дичко: грані творчості. КИЇВ, 2002. 156 с.
69. Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 32. Кн. 4 : Віталій Губаренко: Сторінки творчості. Статті, дослідження, спогади. Київ, 2003. Вип. 32. Кн. 4. 206 с.
70. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 43. Кн. 2: Українська та світова музична культура: сучасний погляд. Київ, 2005. 255 с.

71. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 50: Левко Колодуб: сторінки творчості (статті, дослідження, спогади). КИЇВ, 2006. 312 с.
72. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 68: Музика в просторі сучасності: друга половина ХХ початок ХХІ століття. КИЇВ, 2007. 244 с.
73. Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 94: Юрій Іщенко та сучасний музичний простір. КИЇВ, 2012. 307 с.
74. Невінчана Т. С. Українська музика в дорозі: з бесід та спостережень очевидця // Часопис НМАУ імені П. І. Чайковського. 2012. № 4 (17). С. 19–34.
75. Некрасов О. І. Життя в музиці : [документальна монографія]. Київ; Донецьк, 2003. 212 с.
76. Нижник А. О. Український баянний концерт: тенденції розвитку жанру : автореф. дис. ... канд. мист. : спец. 17.00.03 музичне мистецтво; Львів. нац. муз. акад. ім. М. В. Лисенка. Львів, 2013. 19 с.
77. Низкогуз І. Засади етнохарактерності в творчості сучасних західноукраїнських композиторів // Українська культура : минуле, сучасне, шляхи розвитку : Наукові записки Рівненського держ. гуманітарного університету. Том І. Випуск 19. Рівне, 2013.
78. Осипенко В. В. Структурно-семантичний інваріант хорового концерту (на матеріалі хорової творчості Ю. Алжнева) : автореф. дис. канд. мист. Харків, 2006. 16 с.
79. Павлишин С. С. Музика двадцятого століття : навч. посібник. Львів : БаК, 2005. 232 с.
80. Павлюк Т. С. Українське балетне мистецтво другої половини ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / спец. 17.00.01. Київ, 2005. 18 с.
81. Палійчук І. С. Український концерт для мідних духових інструментів другої половини ХХ століття: теорія та історія жанру : навч. посіб. / ДВНЗ «Прикарпат. нац. ун-т ім. В. Стефаника». Донецьк : ЛАНДОН-ХХІ, 2013. 179 с.
82. Пахомова Є. Неофольклористичний контекст оперної творчості Лесі Дичко (на прикладі опер «Золотослов» та «Різдвяне дійство») URL : irbis-nbuv.gov.ua/.../cgiirbis_64.exe?
83. Перепелица А. А. От сонаты к антисонате : инновация жанровой формы в творчестве В. Рунчака // Музичне мистецтво і культура : Науковий вісник ОДМА ім. А. В. Нежданової. Вип. 8. Кн. 2. Одеса, 2007. С. 161–172.
84. Перепелица М. Ю. Театральність у нетеатральних музичних жанрах творчості Кармелли Цепколенко : автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2017. 16 с.
85. Петренко О. М. Композиторська школа Південної України в контексті європейського постмодернізму. URL: irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21CO.
86. Пономаренко О. Ю. Основні тенденції розвитку українського фортепіанного концерту 80–90-х років ХХ століття : автореф. дис. ... канд. мист. : спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2003. 22 с.
87. Постава А. К. Креативність традицій українського хорового духовного концерту XVIII ст. у творчості композиторів Дніпропетровщини на межі ХХ – ХХІ століть. URL : http://knmau.com.ua/naukoviy_visnik/085/pdf/17.pdf.
88. Постава А. К. Образно-стильові парадигми хорової творчості дніпропетровських композиторів // Музикознавство Дніпропетровщини. Вип. 2. Дніпропетровськ, 2002. С. 17–34.
89. Постава А. К. Хорова творчість дніпропетровських композиторів на зламі століть // Музикознавство Дніпропетровщини. Вип. 2. Дніпропетровськ, 2002. С. 42–50.
90. Постовойтова С. «Модільні прелюдії та фурії in C» Борислава Стронька : специфіка використання модальної техніки // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 130 : Історія музики – 2020: ювілейні та пам'ятні дати. Київ, 2021. С. 89–104.
91. Проніна Н. В. Феномен творчості А. Караманова в музичному мистецтві останньої третини ХХ століття (на прикладі творів 1960–1990 років) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / Спец. 17.00.03. К., 2011. 19 с.
92. Приходько О. В. Хорова музика а cappella другої половини ХХ – початку ХХІ ст.: теоретичне осмислення і виконавські підходи: автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2017. 16 с.
93. Ревенко Н. В. Фортепіанна творчість українських композиторів в контексті розвитку музичної культури України (80–90-ті роки ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / Спец. 17.00.01. К., 2004. 20 с.
94. Решетняк Л. В. Симфонічна творчість О. Скрипника в контексті сучасної музики // Музичне мистецтво Донбасу : вчора, сьогодні, завтра. Київ; Донецьк, 2001. С. 82–88.
95. Романко В. І. Комп'ютерні музичні технології в творчості Івана Тараненка // Вісник Прикарпатського ун-ту ім. В. Стефаника. Вип. 30–31. Ч. II: Серія мистецтвознавство. Івано-Франківськ, 2015. С. 29–34.
96. Романюк І. А. В. Камінський. Ораторія «Іду. Накликаю. Взиваю...». Про закономірності музичної драматургії // Культура України. Вип. 13. Харків : ХДАК, 2004. С. 254–260.
97. Рудь П. В. Еволюція композиторського стилю Олександра Щетинського: автореф. дис. канд. мистецтвознавства. Харків, 2021. 17 с.

98. Рябцева І. М. Цілісність функціонування соціомузичного простору як визначальна ознака сформованості регіональної музичної культури Придніпров'я // Музикознавча думка Дніпропетровщини. Дніпропетровськ : Ю. Сердюк, 2005. С. 5–16.
99. Северинова М. Ю. Архетип софійності як основа музично-драматичного потенціалу (на прикладі творчості Г. Гаврилець). URL: <http://glierinstitute.org/ukr/digests/038/22.pdf>.
100. Серова О. Ю. Стильова валентність мінімалізму в українському музичному просторі // Мистецтвознавчі записки. Київ, 2014. С. 48–56.
101. ΣΥΜΠΡΟΣΙΟΝ: Зустрічі з Валентином Сильвестровим / сост. А. Вайсбанд, К. Сігов Київ ДУХ І ЛІТЕРА, 2012. 408 с.
102. Сіренко Є. І. Жанровий простір скрипкової музики Євгена Станковича : автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2016. 18 с.
103. Сіренко Є. Євген Станкович. Концерт №2 для скрипки з оркестром : особливості авторської трактовки жанру // Київське музикознавство. К., 2010. Вип. 31. С. 186–196.
104. Сидоренко Л. В. Рецепції галицької вокальної елегійності в камерно-вокальних творах Ю. Ланюка // Сміслові засади музичної творчості : Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 59. К., 2006. С. 231–238.
105. Сидоренко Л. В. Тенденції розвитку камерних вокально-інструментальних жанрів у творчості композиторів України та Польщі останньої третини ХХ – початку ХХІ століть (на матеріалі львівської та катовицької шкіл) : автореф. ... дис. канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Львів, 2009. 18 с.
106. Сильвестров У. У. Дочекатися музики. Лекції-розмови. К. : Дух і Літера, 2012. – 368 с.
107. Сташевський А. Я. Володимир Рунчак – «Музика про життя». Аєвлітичні есе баянної творчості : монографічне дослідження. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2004. 199 с.
108. Сташевський А. Я. Великі жанри в українській музиці для баяна та акордеона (тенденції розвитку в останній чверті ХХ та на початку ХХІ ст.). Луганськ : Поліграфресурс, 2007. 158 с.
109. Сташевський А. Я. Нариси з історії української музики для баяна: навчал. посібник. Луганськ : Поліграфресурс, 2006. 152 с.
110. Сташевський А. Я. Сучасна українська музика для баяна: виражальні засоби, композиційні технології, інструментальний стиль: монографія. Луганськ : Янтар, 2013. 328 с.
111. Сухомлінова Т. Про періодизацію хорової творчості Г. Гаврилець // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. Вип. 36. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2012. С. 191–197.
112. Сюта Б. О. Глобалізаційні процеси та музична творчість на межі третього тисячоліття // Левко Колодуб : сторінки творчості (статті, дослідження, спогади) : Науковий вісник НМАУ ім. П. І. Чайковського. Вип. 50. К., 2006. С. 258–276.
113. Сюта Б. О. Деякі особливості методики аналізу сучасної музики // Мистецтвознавчі записки. Вип. 13. Київ : Міленіум, 2008. С. 3–9.
114. Сюта Б. О. Концепція художньої цілісності в польському музичному постмодернізмі та її рецепція в Україні // Літературний ярмарок. URL: <http://www.lit-jarmarok.in.ua/index>.
115. Сюта Б. О. Сучасна польська музика в Україні : сторінками фестивалів у Києві // Україна і Польща – стратегічне партнерство: Історія. Сьогодні. Майбутнє. Ч. II. Київ, 2002. С. 224–227.
116. Тищенко О. Біблійні мотиви в хоровій творчості Є. Станковича // Київське музикознавство. Вип. 19. Київ, 2006. С. 271–277.
117. Ткаченко А. І. Українська сакральна монодія в сучасній композиторській творчості : автореф. дис. канд. мистецтвознавства / спец. 17.00.03 Муз. мистецтво. Львів, 2016. 18 с.
118. Тормахова В. М. Українська естрадна музика і фольклор: взаємопроникнення і синтез : монографія. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 204 с.
119. Тукова І. Г. Функціонування інструментальних жанрових моделей західноєвропейського бароко в українській музиці II половини ХХ ст. : автореф. дис. ... канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво. Київ, 2003. 19 с.
120. Українська музична енциклопедія. Тт. 1–4. Київ : Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, 2006–2016.
121. Утіна А. М. Камерно-інструментальна творчість донецьких композиторів : жанрово-стильові тенденції : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / спец. 17.00.03. Харків, 2014. 19 с.
122. Фадеева К. В. Музичні комп'ютерні технології ХХ століття. Київ, 2006. 399 с.
123. Фадеева К. В. Світломузичний синтез у композиторській творчості: аналітичний огляд // Культура і мистецтво у сучасному світі. URL : <http://journal-knukim.pp.ua/index.php/camw/article/view/121/190>.
124. Хананаєв С. В. Взаємодія композиторської, виконавської та педагогічної шкіл у фортепіанному мистецтві Придніпров'я : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / Спец. 17.00.03. Одеса, 2009. 14 с.
125. Харченко Є. В. Інтертекстуальність в українській музиці двадцятого століття: інтонація, жанр, стиль : автореф. дис. канд. мист. / спец. 17.00.03 Музичне мистецтво / ІМФЕ ім. М. Т. Рильського. Київ, 2011. 18 с.
126. Цепколенко К. С. Формування особистості студента-композитора (основні принципи методики навчання в класі композиції) : навч. посіб. Одеса : ОДМА, 2008. 118 с.

127. Черкашина-Губаренко М. Р. Українська музика сьогодні: фрагменти та коментарі // Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії та практики освіти. Вип. 22 : Аспекти історичного музикознавства. Харків : ХДУМ ім. І. П. Котляревського, 2008. С. 159–168.
128. Чібалашвілі А. О. Концептуальний синтез у сучасній українській культурі (на матеріалі камерної музики) : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / спец. 26.00.01. К., 2015. 16 с.
129. Чірко Н. «Монологи Джульетти»: ретроспекція часу та відчуження реальності // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Вип. 32. Кн. 4 : Віталій Губаренко: Сторінки творчості. Статті, дослідження, спогади. Київ, 2003.
130. Швед М. Б. Тенденції розвитку міжнародних фестивалів сучасної музики в Україні на новому етапі (1990–2005 рр.) : автореф. дис. канд. мистецтвознавства. Львів, 2005. 20 с.
131. Щітова С. А. Взаємодія гетерогенності та адитивності в регіональній музичній культурі Дніпропетровщини : від витоків до сучасності : автореф. дис. ... канд. мистецтвознавства / Спец. 17.00.03. Одеса, 2006. 18 с